

Üniversite Kütüphanelerinde Akreditasyon İçin Kriterler

Nilüfer Ünal*

- Küresel dünya nasıl bir insan kaynağı talep edecek?
Kişisel tahminime göre “küreselleşen dünyada”
Bildiğimiz mesleklerin bir çoğu aynen devam edecek,
Ancak, şurası muhakkak ki,
Mesleklerin ve onu icra edecek insanların boyutları değişecek,
➤ Bilgi teknolojisi sayesinde “bilgi” herkes tarafından ulaşılabilir
hale geldiği için, mesleki eksiklikler hoş görülmeyecek.
Artık; insanlar mesleki yetersizliklerini gittikleri okullardaki kalite eksikliğine
veya hocalarının bilgi boşluğuna bağlayamayacaklar.
Mahallenin mühendisi, iktisatçısı v.b. mümkün olmayacak
➤ Mesleki kantite standardı (öğrenilmesi gereken bilgiler) kadar
Kalite standardı (beceri seviyeleri) da gelişecek

Dr. Cüneyt Ülsever
Hürriyet İnsan Kaynakları
Pazar 21 Ocak 2001

Küreselleşme

Küreselleşme, günümüz dünyasında yeni ortaya çıkan veya şimdilerde daha da belirgin hale gelen çeşitli faktörlerin etkisi sonucunda, insani varoluşun sosyal, kültürel ve iktisadi yönleri bakımından coğrafi sınırların önemini yitirmeye başlaması ile birlikte toplumların da git gide bunun bilincine varmaları sürecini ifade eden bir kavramdır. Mesafenin/ mekanın daralması yönünde bir eğilimi de yansıtan küreselleşme, aynı zamanda, ulusal toplumların sınırlarını aşan bir “ dünya toplumu”nun oluşmasını teşvik eden dinamikler de içermektedir.¹

Küreselleşme sürecini hızlandıran en önemli unsurlardan biri de iletişim alanında yaşanan devrimdir. 20.yy’ın son çeyreğinde yaşanan iletişim devriminde ve küreselleşen dünyamızda uydu yayınlarının rolü büyüktür. Bugün, Türkiye’deki kriz dünyayı etkileyebilmektedir. Tanzanya’ya giden IMF heyetine, Tanzanyalı gazeteciler, Arjantin’in Türkiye’de meydana gelen krizden etkilenip etkilenmeyeceğini sormuşlardır². Dünya müzik listelerinin nabzını tutan MTV gibi müzik kanalları, ve Körfez savaşını canlı yayınlayan CNN gibi haber kanalları küreselleşen iletişimin birer örneğidir. İnternet ise iletişim ağının günümüzdeki en iyi göstergesidir. Dünyadaki hemen hemen tüm basın-yayın organlarına, kütüphanelere, yayınevlerine ve arşivlere ulaşabilen, herhangi bir konuda dünyanın herhangi bir köşesindeki kişiyle fikir alış-verişini sağlayan dünyanın her yeriyle ortak bir iletişim alanı oluşturan internet sistemi hızla yayılmaktadır.

Dünyadaki hızlı değişime uyum sağlayabilen ve insanını bu yeni ortamın gerektirdiği niteliklerle donatabilen, bilgiye erişebilen, bilgiyi üretebilen ve kullanabilen ülkeler, 21.yy’da etkili ve başarılı olabilecektir. Bu bağlamda üniversitelerin küreselleşen dünyada gerek kurumsal olarak

* Nilüfer Ünal Atılım Üniversitesi Kütüphane Müdürüdür.

¹Yükseköğretim özel ihtisas komisyonu raporu. Sekizince Beş Yıllık Kalkınma Planı. Ankara : DPT, 2000. Sy.9-10

²Radikal Gazetesi, 19 Mart 2001

gerekse akademik programlarını yeniden değerlendirmek günümüzdeki deyimiyile akredite etmek zorunluluğu söz konusudur. Çünkü dünyada ve ülkemizde üniversitelerin sayısı giderek artmakta bu da bir düzen kurma gerekliliğini hissettirmektedir.

Üniversiteler ve Akreditasyon

Üniversite, evrensel nitelik taşıyan, bilgi üreten, araştırma yapan, eğitim-öğretim yapan, bilginin uygulanmasına ve tartışılmasına teknolojiye dönüştürülmesini sağlayan, ürettiği bilgileri yayan kurumdur. Üniversite, bağımsız ve yaratıcı düşünce yeteneğini geliştirir, topluma ve insanlara yararlı aydın kişiler yetiştirir. Üniversiteler, öğretim, araştırma ve hizmet şeklinde özetleyebileceğimiz üç görevini yaparken bilinen en iyiyi uygulama, bilime katkıda bulunmak ve topluma üst düzeyde hizmet sunmakla gerçekleştirir.

Burada şu basit soru akla gelmektedir. Acaba üniversitelerimiz küreselleşen bu dünyada vermiş oldukları eğitim- öğretim programlarıyla, alt yapılarıyla ve idari ve akademik personellerinin nitelikleriyle mükemmel midir? Bu sorunun cevabı evet veya hayır olabilir: Ancak cevap ister evet isterse hayır olsun, bu cevabın ardından başka bir sorunun gelmesi kaçınılmazdır. Cevabınız hangi değerlendirme kriterlerine dayanmaktadır? İşte bu aşamada bildirimizin konusu olan akreditasyon kavramı ortaya çıkmaktadır.

Akreditasyon Nedir?

Temel olarak akreditasyon eğitim kalitesinin iyileştirilmesi, geliştirilmesi ve kamuoyunun, kurumların düzenlenmiş standartlarda olduklarından emin olmasını sağlamakla ilgilidir. Herhangi bir eğitim kuruluşunun akreditasyon alması demek, o kuruluşun yüksek eğitime uygun bir hedefi olması ve devamlı bir şekilde bu hedefe veya amaca başarı ile ulaşabilecek kaynakları, programları ve hizmetleri olması anlamına gelir.

Amerika ve Avrupa ülkelerinde başlatılan bu çalışmada amaç, eğitim kurumlarının gönüllü olarak birleşmesi, bir araya gelmesiyle eğitim ve öğretimi en iyi şekilde başarıyla gerçekleştirebilmektir. Bildirimizin konusu olan Akreditasyon; Amerika'da bu konuda yapılan çalışmalarda ilgili araştırmaların sonucunu yansıtmaktadır.

Amerika'da akreditasyonun görevi Birleşik Devletlerin geleneksel halk felsefesi ile ilişkilidir. Bu şu demektir. Hür bir halk kendi kendini idare edebilir ve etmelidir ve bunu da en iyi bir şekilde temsilci, esnek ve isteklere duyarlılıkla cevap veren bir sistemle yapar³.

Amerika'da kolejler üstünde kurulan etken komisyon Kolej Delegasyonu Topluluğu'nu temsil eder ve akreditasyon işlemi ve sürecini gerçekleştirmekle yükümlüdür. Kolej Delegasyonu Topluluğu; Amerika Birleşik Devletlerinin on bir güney eyaletinde ve Latin Amerika'daki master, doktora ve benzeri dereceler veren yüksek eğitim kurumları akreditasyon veren tanınmış bir kuruldur. Aşağı

³ Criteria for Accreditation: Commission on Colleges. 10.Ed. Georgia: Southern Association of Colleges and Scholls, 1996

yukarı 800 üyelik her kuruluştan birer seçmen temsilciden meydana gelen Kolej Delegasyonu Topluluğu 77 üyelik komisyonu seçer. 1992 yılında Yüksek Eğitim Yasasının IV. Yasa başlığı altında yetki kazanan ve diğer yetkili federal programlara yasal olarak katılabilmek için A.B.D. Eğitim Sekreterliği Kolejler üstünde etken olan bu komisyon tarafından verilen akreditasyonu tanımaktadır.

Kolejler üzerinde etken olan komisyon, bir kuruluşun kendi yerleşmiş, oturmuş eğitim amaçlarını izleme hakkını, akademisyenlerin özgür bir şekilde öğretim, araştırma ve yayımlama haklarını, ve öğrencilerin özgürce eğitim ve öğretim haklarını destekler. Ama bu hakların kullanımı bir kuruluşun her şeyin üzerinde en önemli olan öğrencilerine güvenilir bir eğitim vererek resmen tanınan sertifika veya dereceler almalarını sağlama yükümlülüğüne mani olmamalıdır. Böylece, akreditasyon için belirli ölçütler (kriterler) ve prosedürler geliştirilmiştir. Bu kriterler bir kurumun eğitimdeki etkinliğini değerlendirmede kullanılır. Bu eğitim etkinliği en geniş şekli ile, sadece öğretim etkinliği değil, araştırma ve kamu hizmetini de-bunların bir kuruluşun belirgin unsurları olduğu yerlerde-kapsayacak şekilde tanımlanmıştır.

Her üye kuruluş başlangıçtan periyodik olarak, daha sonra o kuruluştaki meslektaş eğitimciler tarafından değerlendirilen bir öz çalışma yapmak zorundadır. Bu zorunluluk bir kurumun istenen standartlarda olduğunun anlaşılmasına ve yine o kurumun kendi eğitim hedeflerine nedenli ulaştığının anlaşılmasına yardımcı olur. Bu zorunluluğun başarı ile yerine getirilmesi, Akreditasyon kriterlerine gösterilen uyum ve uygunluk (uygun olma) şartları ile beraber, başlangıçta akreditasyon alabilme veya akreditasyonun bir kere daha doğrulanması ile sonuçlanır.

Amerika' da 1957 yılında başlatılan kendi ile ilgili öz çalışma programı Yüksek eğitimi güçlendirme de başarılı olmuştur. Her on yılda bir Komisyon tarafından akreditif verilen üye kuruluşlar kendilerine geniş kapsamlı incelemeler uygulamaktadırlar ve bu incelemelerin sonuçlarına göre de geleceğe dönük tavsiyeler verilmektedir. Bu çalışmalar akademik ve idari personelin ve diğer çalışanların, öğrencilerin ve mütevelli heyetin katılımlarıyla yapılan, kuruluşun yakından ve ayrıntılı bir incelemesi şeklindedir. Çalışmanın sonunda diğer kurumlardan gelen meslektaşlardan oluşan bir komite o kurumun eğitim gücünü değerlendirmektedir.

Kolejler üzerinde etken Komisyon özellikle bu çalışma ve kararları takip eden prosedürler ile ilgilenmekte ve çoğunlukla öz çalışma/ inceleme ve komite ziyaretinin sonuçlarından kaynaklanan bir gelişme raporu talep etmektedir. Komisyon, gerektiğinde, o kurumlara önceden haber verilerek, üye kurum ve kuruluşlarla ilgili çalışma ve ziyaretler yapma hakkına sahip olmaktadır.

Akreditasyonu tastik edici komite ziyaretleri sırasında Komisyon, o kurumun en son yerinde incelenmesi sırasında veya Komisyona gönderilen raporlarda iddia ettiği şekilde personelinin, araç gereç ve kaynaklarının olup olmadığına karar vermek üzere en az bir kez haber vermeden yerinde inceleme yapmaktadır.

Kriterlerin uygulanması

Akreditasyon kriterleri, kurumun, tüm eğitim programları ve hizmet birimleri için geçerlidir. Bu kriterler, ilk başvurudan ilk akreditasyona veya akreditasyonun tekrar onaylanmasına kadar bütün üyelik aşamalarında kuruluşlara yol göstermek üzere tasarlanmıştır. Akreditasyon kriterlerine uyma bir kurum/kuruluşa tümüyle etkinlik sağlamayı başarmak ve eğitim programlarının kaliteli olmasını sağlamak için yardım etmeyi amaçlar.

Akreditasyon kriterleri içinde; Kurumun, eğitim programlarının planlanması ve geliştirilmesi, eğitimi destekleyen birimler (kütüphaneler, laboratuvarlar ve diğer araştırma birimleri), yönetim (örgüt ve yönetimi, finans araştırmaları, mekan araştırmaları) konuları kapsamlı bir şekilde yer almaktadır. Ancak bu bildiride, eğitimi destekleyen birimler içinde yer alan; kütüphanelerde akreditasyon kriterleri konusuna değinilecektir.

Kütüphanelerde Akreditasyon Kriterleri

Amaç ve Kapsam

Kütüphaneler verimli hizmet verebilmek için kaynakların ve hizmetlerinin tüm fakülte'deki öğretim üyelerine ve öğrencilerine ulaşabilir durumda olmasını sağlamak zorundadır. Bunun yanı sıra kütüphaneler bir amaç belgesi geliştirmek zorundadırlar. Bu çerçevede kütüphanelerin, kullanıcıların ihtiyaçlarına cevap verdiklerinden ve kurumun programlarını ve amaçlarını desteklediklerinden emin olmak için, düzenli ve sistemli bir şekilde değerlendirmeden geçmeleri gerekir⁴.

Kütüphane dermesinin çeşitliliği kurumun amacına bağlıdır. Ancak bu dermenin kullanıcıların ihtiyaçlarını desteklemeye yeterli olması zorunluluğu söz konusudur. Şunu da unutmamak gerekir ki, bu dermenin hacmi ve kütüphane bütçesinin uygunluğu yeterliliği sağlamaz. Bunlardan daha önemlisi, kaynak ve hizmetlerin kalite ve niteliği, ulaşılabilir ve elde edilebilir olması ayrıca mekanın bakımsızın gerçekten kullanılabilir olmasıdır.

Kütüphane, öğretime desteğini değerlendirirken bütün bunları göz önüne almalı ve hesaba katmalıdır. Materyallerin alımı, hizmet birimlerin kurulması ve öncelikler kullanıcıların ihtiyaçlarına göre belirlenmelidir.

Hizmetler (Birimler)

Üniversitenin birimleri ana kampüsünde veya daha uzak öğrenim mahallelerinde olabilir. Ancak öğretim üyeleri ve öğrencileri her nerede olursa olsun kütüphane kaynaklarına kolayca ulaşabilmelidir. Kütüphane bu hizmeti sağlamak zorundadır.

Kütüphaneler, yeni kullanıcılarına, bibliyografik bilgilere nasıl ulaşabileceklerini öğretmek üzere tasarlanmış bir oryantasyon (çalışma eğitimi) programı içermek mecburiyetindedir. Bu amaç için, pek çok değişik yöntemden herhangi biri veya bunların bir birleşimi kullanılabilir. Konferanslar,

⁴ İbid. Sy.56-59

kütüphane klavuzları, öğretim yılı başında kütüphaneyi tanıtıcı eğitim programları, kullanıcıya yardım ve bilgisayar destekli eğitim. Burada önemli olan kaynaklara ulaşabilmek için kullanılan günümüz teknolojilerinin çeşitliliği asıl önem verilecek ve vurgulanacak noktadır.

Kütüphaneler öğrencilere ömür boyu öğrenmeye devam edebilmeleri için, bilgiye ulaşabilmeyi öğrenme fırsatlarını vermek zorundadırlar. Bu doğrultuda, kütüphaneciler, öğrencilere kaynak materyalleri etkin şekilde kullanmalarında yardımcı olmak için öğretim üyeleri ve diğer bilgi sağlayıcı kişiler ile işbirliği içinde çalışmalıdırlar.

Kütüphaneler, belirli bir kullanıma yönelik eğitim, kütüphane araştırması yürütmekte kişisel yardım ve geleneksel referans hizmetleri sağlamalıdırlar. Bu durumu öğrencilere enformasyon okur-yazarlığı – bağımsız olarak ömür boyu öğrenebilmek için bilgiyi bulabilmek, değerlendirmek ve kullanabilme becerisi- geliştirmede yardımcı olma amacı ile tutarlı olmalıdır. Kısaca, kütüphaneler öğrencilerin hedeflerine ulaşmasında yardımcı olacak “ enformasyon okur-yazarlığı” yeteneğinin gelişmesine destek olmalıdır. Kullanıcılara erişebilirliği temin edebilmek için yeterli saatler ayrılmalı ve kütüphane çalışma saatleri içinde uygun noktalarda profesyonel yardımlar mevcut olmalıdır.

Kütüphane dermesi ulusal veya uluslararası bibliyografik standartlara ve anlaşmalara göre kataloglanmalı ve kolayca erişebilir şekilde düzenlenmelidir. Kullanıcıların ihtiyaçları için gerekli olan kütüphane kaynaklarına etkin bir şekilde ulaşabilmeleri sağlanmalıdır. Akademik programları desteklemek üzere, gerektiğinde elektronik veri tabanlarına kolay, kullanışlı ve etkin giriş sağlanmalıdır.

Kütüphaneler, dermenin kullanışlı bir biçimde kullanılabilmesi ve sağlıklı hizmet verebilmesi için yeterli fiziki imkanlara ve tesislere sahip olmalıdırlar. Basılı veya basılı olmayan materyallerin kullanılabilmesi için ise modern araç ve gereçlere sahip olmalıdırlar. Bütün bunlara ilaveten, etkin bir dolaşım ve dağıtım sistemine sahip olmak için kütüphaneler arası ödünç alma servis donanımına sahip olmalıdır. Kütüphaneler, kendi bibliyografik kaynaklarını ve diğer kütüphanelerdeki kaynaklara elektronik ortamda da ulaşabilen sisteme sahip olmalıdırlar.

Kütüphane Dermesi

Kütüphaneler, gerekli temel referans materyallerini ve uzmanlık dalları ile ilgili kaynakları sağlamak zorundadır. Kütüphane dermesi, kurumun eğitim, araştırma ve hizmet programlarını desteklemeye yeterli olmalıdır. Basılı ve basılı olmayan dermeler iyi düzenlenmiş olmalıdır. Lisansüstü program sunan kurumlar lisans için gerekli kaynakların belirgin bir şekilde ötesine geçen kaynakları sağlamakla yükümlüdürler. Kütüphaneciler, öğretim elemanları ve araştırmacılar dermenin gelişmesini paylaşmalıdırlar ve kurumda da bu paylaşım ve katılımları tanımlayacak politikalar oluşturulmalıdır.

Kütüphaneler, kaynak materyallerin seçimi veya kullanılmaması gibi durumları yöneten bir politikaya sahip olmalı ve koleksiyondaki materyalin korunması, yenilenmesi veya kullanılmayan materyallerin ortadan kaldırılmasını sağlayacak bir prosedüre sahip olmalıdır.

Enformasyon Teknolojisi

Kurumlar, geleneksel kütüphanelerini elektronik enformasyona erişim ile bütünlemelidirler. Uygun oldukça kurumlar, ek kampüsler, laboratuvarlar, klinikler veya öğrenci evleri gibi uzak yerleşim birimlerine, enformasyona erişim ve ulaşımı yaymak için gerekli teknolojiyi kullanmalıdırlar.

Kurum, teknolojik yenilikleri kendi kütüphanesine uyguladığına dair delil sağlamakla yükümlüdür.

İşbirliği Sağlayan Anlaşmalar

Kütüphanelerin yaptığı işbirliği anlaşmalarında, kurumdaki kullanıcılar için kaynakların ve hizmetlerin kullanımının daha iyi ve etkili hale getirilmesi hedeflenmelidir. Ancak bu anlaşmalar, kütüphaneler tarafından yeterli ve rahatlıkla erişilebilir kütüphane kaynak ve hizmetlerini sağlama sorumluluğundan kaçınmak için kullanılmamalıdır. İşbirliği anlaşmaları resmileştirilmeli ve düzenli aralıklarla değerlendirilmelidir.

Personel (Kütüphane Çalışanları)

Kütüphaneler, kütüphanecilik dalında veya enformasyon teknolojisi gibi ilişkili alanlarda lisansüstü diplomaya sahip profesyonel kişilerle yeterli şekilde kadrolaştırılmalıdır. İstisnai durumlarda, üstün profesyonel deneyim ve ortaya konmuş beceri bu akademik hazırlığın yerine geçebilir; fakat bu durumlarda kurumun bu sıra dışı personelin özel durumunu bireysel olarak kanıtlaması gerekmektedir.

Kullanıcı ihtiyaçlarını karşılamada uzmanlık alanlarında profesyonel ve teknik eğitimin önemi gittikçe arttığı için, uzmanlık alanları kütüphanecilik dışında olan profesyoneller bu sahalarda görevlendirilmek üzere uygun durumlarda işe alınabilirler.

Kütüphaneyi destekleyici personelin sayısı yeterli olmak zorundadır. Bu destekleyici makamlar için ihtiyaç duyulan nitelikler ve beceriler kurum tarafından tanımlanmalıdır.

Kütüphane personeli için fakülte statüsü, ücret ve kontrat güvencesi ile ilgili kurum politikaları açıkça tanımlanmalı ve işe alınma sırasında bütün personele bildirilmelidir.

Uzaktan Öğrenme Aktiviteleri için Kütüphane Öğrenim Kaynakları

Uzaktan öğrenim aktiviteleri kapsamında sunulan dersler, programlar ve diploma derecelerini desteklemek üzere kütüphaneler, yeterli öğrenim kaynaklarının teminini ve rahat/kolay erişimi sağlamak zorundadır. Kütüphaneler ve bağlı buldukları kurum; öğrenim kaynaklarının sahibi olmak sıfatıyla, var olan teknolojiler aracılığıyla eldeki elektronik enformasyona erişim/ulaşımı resmi anlaşmalar yoluyla sağlamak zorundadır. Bu tür anlaşmalar, kitap ve diğer materyallerin kullanımlarını içermelidir.

Kurum her ayrı mahal/yer için kütüphane/öğrenim kaynakları ve servisleri sağlamak hususunda ve bunlara kesintisiz eğitimi sağlamada sorumluluk tahsis ve tayin etmek zorundadır.

Kütüphane kaynakları ve servislerinin sağlanması için yapılan resmi anlaşmalar, kurum tarafından sunulan programlarla ilişkili ve programlara uygun olmalıdır. Kütüphane, kaynaklara erişimi/ulaşımı sağlamak ve kurumun belirli özel programlarını-öğrenim alanında ve sunulan diploma derecesi seviyesinde-destekleyen hizmetlerin ve kaynakların teminini sağlamakla yükümlüdür.

Türkiye’de Durum

Ülkemizin gelişmesi, üyesi olduğumuz dünya toplulukları arasında ve de aday olduğumuz Avrupa Birliği çerçevesinde, aktif olarak yer almamıza bağlıdır. Bu nedenle büyük ölçüde bilgi, bilim, teknoloji ve kültürel üretim alanlarında gelişmemizin gereği ortadadır. Bu alanda; DPT’nin Yükseköğretim ile ilgili raporunda “amaçlar, yatırımlar, gerekli düzenlemeler” başlığı altında şu hususlara değinilmiştir.

- Eksik olan araştırma kültürünün lisans döneminden (hatta ilk ve orta öğretimden) başlayarak yerleştirilmesi
- Yüksek lisans için, araştırma kuram, yaklaşım ve yöntemleri konusunda ciddi eğitim verilmesi
- Laboratuvar olanaklarının geliştirilmesi
- Uluslararası (mega) programlara katılımı kolaylaştırarak, ortak olma, donanımlardan yararlanma ve deneyim kazanmanın sağlanması
- Temel bilimsel araştırmaların, (sanayi-ilişkili olanlara ilaveten) “olmazsa olmaz” statüsüne getirilmesi, önemsenmesi ve güçlendirilmesi
- Yapılan yayınların tanınması ve yayılması
- Bir “beyin Envanteri” nin çıkarılması
- Kütüphanelerin idari birimlikten çıkarılıp, Rektörlüğe bağlı akademik birim olması ve bütçelerinin standardize edilmesi ve/ya alt taban yüzdesi konulması
- Kütüphanelerin öncelikle İstanbul ve Ankara’da, sonra da Türkiye’de merkezleştirilmesi, dergilerin ekonomik biçimde paylaşılmasının sağlanması “bilgi ağı” ve ULAKBİLİM’in geliştirilmesi, OBES’e bağlanılmanın gerekliliği
- Araştırma birimlerinin düzenlenmesi ve iletişimin sağlanması
- Araştırma ve bilim politikalarının oluşturulması, bunda da TÜBİTAK+ TÜBA nın yetkili kılınması
- DPT ve TÜBİTAK araştırma projeleri birleştirilmeli ve aynı merkezden yönetilmelidir.
- Yayınlarda sayıdan çok kalite öne çıkarılmalıdır.
- Uzaktan eğitime ciddi derecede ağırlık verilmelidir.
- Dünyada ekonomik ve toplumsal açıdan kilit ve nitelik kazanan bilgi ve iletişim teknolojileri alanlarında hızlı bir gelişme sağlanması amaçlanacaktır.
- Ulusal bilgi altyapısı geliştirilerek bilgiye erişim kolaylaştırılacaktır.

- İnternet'e erişim kapasitesi uluslararası gelişmelerin gerektirdiği düzeye yükseltilecek

- Elektronik ticareti geliştirmek ve bilgi güvenliğini sağlamak için uluslararası kural ve standartlar çerçevesinde hukuki ve kurumsal düzenlemeler yapılacaktır.

Yukarıda da görüldüğü gibi ülkemizde bilim ve teknoloji alanında bir takım yaptırımlar getirilmekte ve bunların düzenlenmesinde de dünya standartları dikkate alınmaktadır.

Dünyada akreditasyon alanında yapılan çalışmalarda önemli adımlar atılmıştır. Avrupa'da ve Amerika'da bu alanda başlatılan çalışmalar çok eski tarihlere dayanmaktadır. Özellikle Amerika'da yükseköğretim kurumlarının çokluğu ve çeşitliliği bir düzen kurma gereğini ortaya çıkarmış ve bu alanda kurumlar oluşmaya başlamış ve bir endüstri görünümü ortaya çıkmıştır.

Bugün üniversitelerimizin değerlendirilmesi hususu, kamuya açık olması nedeniyle toplum tarafından yapılmaktadır. Akreditasyon; özel üniversitelerin olduğu kadar devlet üniversiteleri için de geçerli olduğundan doğal değerlendirme her iki kurumu da kapsamaktadır. Ancak 1999 yılına kadar resmi olarak kurumlarımızı değerlendirebilecek herhangi bir kurumun varlığı ortada yokken Ekim 1999 yılında Türk Akreditasyon Kurumu kısa adıyla TÜRKAK kurulmuştur. 27.10.1999 yılında 4457 tarihli yasayla kurulan kurumun merkezi Ankara'dadır ve Başbakanlıkla ilgili, özel hukuk hükümlerine tabi, tüzel kişiliği haiz, idari ve mali özerkliğe sahiptir.

Kuruluş amacı; laboratuvar, belgelendirme ve muayene hizmetlerini yürütecek yurt içi ve yurt dışındaki kuruluşları akredite etmek, bu kuruluşların belirlenen ulusal ve uluslararası standartlara göre faaliyetlerde bulunmalarını ve bu suretle ürün/ hizmet, sistem, personel ve laboratuvar belgelerinin ulusal ve uluslararası alanda kabulünü temin etmek şeklinde tanımlanmıştır.

TÜRKAK' ın Genel Kurulu; Bakanlık temsilcilerinden, TSE, YÖK, TİBÜTAK, Rekabet Kurumu, İGM, Ticaret Odaları, TOBB, TMMOB, TZO, Türkiye Teknoloji Vakfı temsilcileri ve Kurumca akredite edilmiş en fazla üç kuruluştan, Yönetim Kurulu önerisiyle ve Genel Kurul tarafından oy çokluğu ile üç yıl için seçilerek birer temsilciden oluşur.

Sonuç

Kabul etmek gerekir ki, ister elektronik köy diyelim isterse küresel köy diyelim dünyamız gittikçe merkezileşmekte ve herhangi bir ülkede meydana gelen bir olayın etkileri bir diğerini etkilemektedir. Küreselleşme, son çözümlemede tek bir dünya sistemine doğru gidişi ifade etmekte ve bilim-teknoloji-sanayi alanında gelişmiş ülkelerde, üstünlüklerini üstlenmektedirler.

Çağ atlamaya çalıştığımız bu yüzyılın içinde üniversitelerimizin uluslararası arenada yer alabilmesi, nitelikli üniversiteler yaratabilmekle mümkündür. Toplumun kendi kriterleriyle değerlendirme yaptığı değil, kurumsal kriterler saptanarak gerçekleştirilen bir eğitim- öğretimle uluslararası platformda yer alabiliriz.

Küreselleşmenin ve değişimin hız kazandığı bugünkü süreçte, en önemli üretim faktörü bilgi olduğundan işgücü niteliğinin yükseltilmesi ve gelişmiş bir iletişim altyapısına sahip olmanın önemi

artmaktadır. Bu bağlamda kütüphanelerimiz; küreselleşmenin ve değişimin hız kazandığı bu hızlı ortamda, bilginin kolaylıkla erişilebildiği, kullanılabilirdiği ve gelişmiş bir iletişim altyapısına sahip olmayı hedeflemelidir.

TÜRKAK 1999 yılında kurulmuş, görev ve yetkileri, organları, kurulları ve idari yapısının belirlenmesine rağmen çalışmalarıyla ilgili varlığına rastlayamadık. Hatta 8. Beş Yıllık Kalkınma Planında da bu kurumla ilgili hiç bir görüşe yer verilmemiştir. Sadece kurulduğundan söz edilmektedir. Bunun nedenini de anlayamadık.

Görüşümüze göre, bugünden itibaren devlete ve üniversitelere ciddi görevler düşmekte ve TÜRKAK'ın bir an önce bu alanda çalışmalarına başlaması gerekmektedir.